

Huvudman

STORUMANS KOMMUN
ks@storuman.se

Beslut

Datum 2025-10-15
Dnr SI 2025:6070
Sida 1 (11)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gunnarns skola i Storumans kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Storumans kommun att senast den **15 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder rörande särskilt stöd och studiehandledning på modersmål. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Storumans kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Storumans kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att, vid minst ett tillfälle innan den 15 januari 2026, informera samtliga lärare och övrig personal om skollagens krav avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).
2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, ska rektorn se till att starta en utredning. I varje sådan utredning om behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 15 oktober 2025 – den 15 januari 2026 samt vilket datum utredning har startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

3. Rektorn ska se till att särskilt stöd ges i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram. Rektorn ska i samband med huvudmannens redovisning redogöra för vilket stöd eleven har i dagsläget och hur stödet ges (3 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

1. Rektorn ska se till att den elev som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det i de ämnen eleven har behov av det. Rektorn ska dokumentera hur många elever som bedömts vara i behov av studiehandledning under perioden den 15 oktober 2025 – den 15 januari 2026, hur många elever som ges studiehandledning samt en beskrivning av hur eleverna får studiehandledning på modersmålet. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. § skolförordningen [2011:185]).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Storumans kommun en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg. Storumans kommun ska senast den **15 januari 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garantin för tidiga stödinsatser.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:6070) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Gunnarns skola i Storumans kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gunnarns skola följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, beslut om betyg samt garantin för tidiga stödinsatser.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, specialpedagog och rektor samt lektionsobservationer mellan den 8 september 2025 och 10 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och betygskataloger. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (se aktbilaga 6).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla och utreda elever för behov av särskilt stöd

Lärare uppger vid intervjuer att anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd görs muntligt till rektorn vid klassgenomgångar eller skriftligt genom att fylla i en blankett som benämns "anmälan av ärende till elevhälsoteamet". Om det kommer in en sådan anmälan tas ärendet upp i

elevhälsoteamet. Rektorn berättar att det är samma blankett för anmälan till elevhälsoteamet som används oavsett vem i elevhälsan ärendet behöver föras vidare till.

Av intervjuer med lärare, specialpedagog och rektor framgår att det under innevarande termin och även tidigare, kommit till rektorns och specialpedagogens kännedom att eleverna 5, 6 och 3 riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas, trots att eleverna ges extra anpassningar. Exempelvis berättar lärare att elev 5 och 6, för cirka ett år sedan, blivit anmälda av lärare för utredning av stödbehov men att en utredning för särskilt stöd inte har startat. Att utredningar om särskilt stöd inte har startat för elev 5 och 6 bekräftas av rektor och specialpedagog och specialpedagogen säger att en utredning borde ha startats för elev 5. För ytterligare en elev, elev 3, säger lärare att de lämnat in ett ärende till skolans elevhälsoteam om att eleven behöver mer insatser än extra anpassningar. Lärare har även muntligt meddelat rektorn att det finns en oro kring att eleven inte kommer att nå målen. Lärare uppger att specialpedagogen har meddelat att de väntar med att utreda om särskilt stöd på grund av att skolan inväntar resultat från en extern utredning.

Några av lärarna uttrycker vid intervjuer att arbetet med särskilt stöd är otydligt. Lärare berättar att de i vissa fall inte fått återkoppling efter att de gjort en anmälan om utredning av särskilt stöd. Personal uppger även olika uppfattningar om vad som räknas som en anmälan. Exempelvis säger några lärare att de uppfattar att "säga till" som en anmälan medan specialpedagogen säger att anmälan om utredning av särskilt stöd ska ske genom blanketten "anmälan av ärende till elevhälsoteamet". Specialpedagogen uppger, efter Skolinspektionens kommunikering av tjänsteanteckning efter tillsynsbesök, att skolan behöver göra rutinerna tydligare så att all personal gör på samma sätt.

Rektorn uppger att alla anmälningar av lärarna inte leder till en utredning om behov av särskilt stöd på grund av att de först behöver ta reda på vilka svårigheter eleven har innan rektorn bestämmer om det ska göras en utredning. Andra orsaker till att utredningar om särskilt stöd uteblir eller dröjer är att rektorn och specialpedagogen inväntar resultat från externa utredningar, exempelvis av en logoped.

Av intervjuer med lärare, specialpedagog och rektor framgår att specialpedagogen deltar i utredningar om särskilt stöd genom att exempelvis göra kartläggningar och screeningar. Specialpedagogen och rektorn uppger att utredningar om särskilt stöd görs för elever som har stora behov av ingripande insatser och att utredningar om eventuellt stödbehov oftast görs först i mellanstadiet. Fram till dess ges eleven extra anpassningar.

Åtgärdsprogram

Av inkommen dokumentation framgår att en elev på skolan har ett åtgärdsprogram som är beslutat av rektorn. I det senast beslutade åtgärdsprogrammet från januari 2025 framgår att eleven och elevens vårdnadshavare tagit del av beslutet samt hur de ska gå till väga för att överklaga beslutet. Vidare är det skrivet att beslutet ska följas upp veckovis av respektive ämneslärare. Det står även att åtgärdsprogrammet ska utvärderas varannan månad genom samtal med eleven och lärarna samt genom att följa upp elevens prestationer. Vidare framgår att ansvariga för utvärdering är elevens lärare och specialpedagog. I åtgärdsprogrammet beskrivs elevens behov och att eleven ska få anpassad studiegång. Till åtgärdsprogrammet hör ett särskilt beslut om anpassad studiegång där bakgrunden till beslutet om anpassad studiegång är motiverat. Det framgår även i elevens schema vilka ämnen som berörs och i vilken omfattning.

Lärare uppger att stödet gällande anpassad studiegång under vårterminen 2025 inte helt gavs i enlighet med beslutet. En lärare säger att det varit ottydligt vad stödet innebär. Ämnen togs bort från elevens schema för att eleven bland annat skulle läsa mer matematik, dock fick eleven inte mer undervisning i matematik säger en lärare. Rektorn uppger att vissa delar i stödet var praktiskt svårt att genomföra på grund av frånvaro av personal samt svårigheter med schemaläggning av lärare och resurspersonal. Rektorn meddelar att ett nytt åtgärdsprogram håller på att upprättas för eleven.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges

med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Elevens och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd (3 kap. 9 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen, 33 § förvaltningslagen).

Av ett åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd framgå och hur det ska tillgodoses. Det ska även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Särskilt stöd ska ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram (3 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Vem som är anmälningsskyldig beror på i vilket sammanhang stödbehovet blir känt. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. Med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165, s. 664).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamheten när det gäller att utreda elevers behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår att personal upplever att skolans rutiner är otydliga kring hur anmälan av utredning av särskilt stöd till rektorn ska gå till. Av utredningen framgår att lärare uppmärksammar och anmäler elever som eventuellt har behov av särskilt stöd, men det råder olika uppfattningar om vad som menas med att anmäla.

När lärare har anmält behov av utredning om särskilt stöd har utredning inte alltid startats, vilket är en brist. Det framgår av utredningen att det finns åtminstone tre elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots att eleverna ges extra anpassningar i den ordinarie undervisningen. Lärare har anmält dessa elever för utredning om behov av särskilt stöd under innevarande och tidigare termin, men rektorn

har trots anmälan inte startat någon utredning om särskilt stöd för eleverna. För en av eleverna beror det på att skolan inväntar en extern utredning.

I sammanhanget vill Skolinspektionen framhålla att en utredning av en extern aktör inte kan anses utgöra en utredning om särskilt stöd. När lärare anmäler en elev för särskilt stöd är rektorn skyldig att se till att starta en utredning om särskilt stöd. Det är enligt skollagens krav inte frivilligt för rektorn att välja mellan att starta och inte starta en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det särskilda stödet för en elev inte getts helt i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram under vårterminen 2025. Av utredningen framgår att elevens stöd till viss del uteblev på grund av personalfrånvaro samt schemaläggning av lärare och resurspersonal.

Vad gäller åtgärdsprogrammet bedömer Skolinspektionen att behovet av särskilt stöd samt hur det ska tillgodoses framgår. Det framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Vidare ges eleven och elevens vårdnadshavare möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Av ovan beskrivna omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av tillsynen framgår att det finns en elev på skolan som kom från utlandet och började på skolan under vårterminen 2025. Eleven har ett annat modersmål och lärare uppger vid intervju att eleven använder digitala verktyg för att översätta text. Vidare översätter lärare muntligt till engelska för eleven. Detta fungerar enligt lärarna bra då eleven är studiemotiverad och behärskar engelska språket.

Lärare uppger att teoritunga ämnen med mycket begrepp är svåra för eleven på grund av språket, trots att eleven får hjälp med översättning och har mer undervisning i svenska. I dessa ämnen riskerar eleven därav att inte nå kriterierna för bedömning av kunskaper i årskurs 6.

Rektorn känner till att det finns en viss oro bland lärarna kring elevens möjligheter att nå målen i vissa ämnen. Rektorn uppger dock att det inte bedömdes som nödvändigt med studiehandledning på modersmålet under vårterminen 2025 eftersom fokus då var klassplacering och kartläggning av

den nyanlända eleven. Rektorn säger att det troligtvis räcker med den hjälp eleven får i nuläget, i form av utökad undervisning i svenska och hjälp att översätta. Rektorn uppger att skolan inte har möjlighet att anställa en studiehandledare lokalt på skolan men att en digital lösning kan ordnas under läsåret 2025/2026.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Studiehandledning på modersmålet är en stödinsats som syftar till att ge eleven möjlighet att nå de kunskaper som minst ska uppnås. Studiehandledning på modersmål kan ges som extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller som särskilt stöd. Syftet med studiehandledning på modersmålet till nyanlända elever bör vara att ge eleverna möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det innebär att den studiehandledning som eleven ska få bör utgå från elevens stödbehov och lärarens planerade undervisning utifrån kursplanen och kunskapskraven i ämnet (prop. 2017/18:194, s.36 ff.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att en elev som är i behov av studiehandledning på modersmålet inte får det. Även om rektorn förvisso uppger att det troligtvis räcker för eleven med den hjälp som ges i dagsläget, befarar undervisande lärare att eleven inte når kriterierna för bedömning av kunskaper i ett antal ämnen på grund av språket. Skolinspektionen bedömer därför att det är en brist att eleven inte får studiehandledning på modersmålet. Studiehandledning på modersmål kan ges antingen som en extra anpassning, som särskilt stöd eller som en åtgärd till stöd för nyanlända elever. Oavsett i vilken form stödet ges behöver elevens behov styra i vilken omfattning studiehandledning ges och hur den utformas.

Anmärkning

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av betygskatalog för årskurs 6 vårterminen 2025.

Av ingiven betygskatalog framgår att i ämnet musik har en lärare utan lärarlegitimation under vårterminen 2025 på egen hand beslutat om betyg och signerat betygen i ämnet musik. Av ingivet anställningsavtal samt kompletterande information från rektorn bekräftas att läraren saknar lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen, 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med beslut om betyg för vårterminen 2025. Detta eftersom en lärare utan lärarlegitimation på egen hand beslutat om betyg och signerat betygskatalogen i ämnet musik vårterminen 2025.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Storumans kommuns verksamhet vid Gunnarns skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg. Utredningen visar att en lärare utan lärarlegitimation på egen hand beslutat om betyg och signerat betygskatalogen i ett ämne vårterminen 2025. Mot

denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Storumans kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, specialpedagog och rektor framgår att de nationella och obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklass, bedömningsstöden i årskurs 1 och nationella proven i årskurs 3 i svenska och matematik används. Rektorn säger att det finns en plan för när de olika delarna ska genomföras under läsåret. Kartläggningen i förskoleklass schemaläggs tidigt under höstterminen, några pass i veckan. Lärare berättar att bedömningsstödet i årskurs 1 görs både på höstterminen och vårterminen. I årskurs 3 görs nationella proven under vårterminen.

Specialpedagogen uppger att hen vid behov hjälper till att genomföra kartläggningar och bedömningsstöd. Specialpedagogen uppger att resultaten av de obligatoriska materialen sammanställs av lärarna. Om en elev indikerar att inte nå kriterier för bedömning av kunskaper görs en särskild bedömning tillsammans med specialpedagogen på klasskonferensen. Det var enligt skolans sammanställning av garantin för tidiga stödinsatser fem elever som genomgått en särskild bedömning läsåret 2024/2025.

Av intervju med lärare, specialpedagog och rektor framgår att extra anpassningar i svenska och matematik planeras av lärarna i samråd med specialpedagog. Vidare gör lärare vid övergången mellan förskoleklass till årskurs 1 och övergången mellan årskurs 3 och 4 överlämningar av alla elever i slutet av vårterminen alternativt i början av höstterminen till den lärare som ska ansvara för eleverna i nästa årskurs. Överlämningarna inkluderar elevernas kunskapsresultat samt information och framåtsyftande planering av elevers extra anpassningar.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet, om det utifrån användning av nationellt bedömningsstöd finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den

aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller göras en anmälan till rektorn om behov av utredning om särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning, planering av extra anpassning när det i lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och uppföljning enligt 3 kap. 4 b §. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

I slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Lisa Naudot Bergh.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Kajsa Wennberg (föredragande) och Johan Runemark Brydsten medverkat.